

vitna. Včasih na takej zemlji dobro vspeva gozd ali pa vinograd, ako je kamenje tako, da dá dokaj redilnih snovij, kadar razpade. Za nji seveda tudi taka zemlja ni dosti prida. Če pa ima zemlja dosti debelega peščenika imajočega v sebi mnogo železnega okisca ali pa kremenca, se pa mora šteti mej nerodovitne. Železni okisec je črn prah, kateri pa rad odteguje rastlinam kislik, da se potem preminja v železni okis, in je zatorej rastlinam škodljiv. Ta snov pride večkrat tudi z gnojem iz stranišč na njive, kadar se je rabil za razkuženje, ali pa z vodo iz plinaren. V manjših množinah železni okisec ne kaže tako svojega škodljivega vpliva. Pa tudi je železni okisec manj škodljiv rastlinam, ki rastejo v temnih krajih, kakor na svetlobi. Posebno pa njegov škodljiv vpliv močno pomanjšuje to, če je zemlja rahla, da jo dobro prešinja zrak. Železni okisec se potem preminja hitro v železni okis.

Za gosto mastno prst je pa še celo koristno, ako ima nekaj kamna v sebi. Zrak je bolj prešine. Pri rahli prsti v rebrih pa kamenje večkrat zadržuje, da nalivi vse prsti ne odneso. Sploh se mora reči, da kamenje še ne dela zemlje nerodovitne, ako se ne nahaja v preveliki množini. Ker kamenje otežuje obdelovanje, se pač odpravlja z njiv. Pri ilovnatih tleh se pa vendar z odpravo kamnja ne sme preveč hiteti, ker rahlja zemljo.

(Dalje sledi.)

Kmetijske raznoterosti.

Prezračenje hlevov je zlasti po zimi jako dobro. V zaduhlih hlevih imajo po skušnjah krave manj mleka, nego v tistih, v katerih je čist zrak.

Setev salate jeseni. Da bomo poprej imeli salato, je vsekako dobro, ako jo sejemo jeseni. Taka salata nekaj tednov poprej poganja, nego bi jo sejali pomladi.

Obrezovanje dreves. Navadno se drevesa obrezujejo pomladi. Skušnja je pa pokazala, da je obrezovanje jeseni ugodnejše, ker se zadržuje drevo v rasti. Drevesa se obrežejo, ko je odpalo listje. Češpljam in slivam se tako ne cedi smola, ako se jeseni obrezujejo. Oreh se pa še pomladi obrezati ne sme. O obrezovanji naj se pa drevesa tudi osnažijo mahu in mrtvega lubja, da ne morejo v njem prezimovati razni škodljivi mrčesi. Da se na jablanah odpravijo ušice, je najbolje, če se z apnom namažejo. Posebno pri koreninah naj se drevo polije z apnenim beležem, ker se navadno baš ondu najbolj zbirajo razni škodljivi mrčesi, katere pokončavati mora biti skrb vsacega pravega sadjarja.

Poučni in zabavni del.

Potopisne črte.

Iz Ljubljane v Ljubljano.

Spisuje Jos. Levičnik.

(Dalje.)

Odrinimo naprej!

Koj unkraj Postojine zavozili smo v zelo samotno

hribovito okolico. Proga prevozi št. kocijanski gojzd, pogosto gre skoz globoke skalnate zareze, in marsikateri popotnik še sluti ne, da se vozi v bližavi novih naravnih čudov in znamenitosti naše notranjske strani. Imenovani gozd objema namreč slovečo št. kocijansko okolico in njeno mnogo znano jamo. (Opomniti je tu, da je to drugi Št. Kocijan, kakor sem ga omenjal v 34. listu „Novic“ str. 334.) Mnogokrat sem mislil na to, in želel ogledati si enkrat tudi to okolico od blizu, a dozdej še nisem prišel do tega. Kako mikavno je narisal in popisal ta kraj že Valvazor, razviditi je iz njegove IV. knjige stran 480—487., in mnogokrat mi je že šlo po glavi, pa bi zdaj zopet potrebovali Valvazoja II., ki nam bi obhodil, popisal in narisal našo domovino v oblikah sedanjosti. Častno moramo omenjati o tej priliki našega vrlega časnika „Dom in Svet“, ki nam je pokazal v sliki in popisu že marsikako sedajno zanimivost naše dežele. A gradiva je še mnogo mnogo! O št. kocijanski okolici in jami pisal je nekoliko tudi že Henrik Costa l. 1848 (nemški) v svoji knjigi „Reiseerinnerungen aus Krain“ str. 48. in 49. in dalje v „Novicah“ l. 1859 str. 68. Vicko († Davorin Trstenjak), kakor sledi: „ — — — smo šli (od Cirknice namreč) v družbi ljubeznivega gospoda dekana († Fr. Anžlovar-ja) in gosp. kaplana Andr. Likar-ja (ki je tudi že zdavnej v grobu) obiskat škocijansko jamo. — — — Pot k škocijanski jami pelje skoz zanimiv hojev log in med zelenimi ložnimi travniki...“

„Najpoprej smo obiskali živi most. Veže brega globoke jaruge, čez katerega lahko peljaš s senom naloženi voz. Kako je bil vstvarjen, naj razlagajo arheologi; jaz sem v njem videl le lep most, kateri je postavljen čez časnost in večnost.“

„Potem smo prišli do podrte cerkvice Sv. Kocijana. Pravijo ljudje, da je tam kedaj živel pobožen samonjak (puščavnik) iz bližnjega cistercijskega klostra. Srečna doba človečanstva, sem si mislil, kadar je še tukaj vladal mir in pokoj. Zdaj zemlja ječi pod težo železnega voza in sopar okužuje čisti ložni zrak. Ljudje niso bili še tako željni po novostih, imeli so v svojem notranjem bogati svet dobrih sklepov, in so več govorili z Najvišjim, kakor pa s hinavskimi ljudmi. Niso priobčevali po svili (svitek-drat-brzjav) svojih misel, ali pošiljali so svojim bratom po ljubezni dobra dela.“

„V škocijansko jamo ni treba navzdol iti, — — — temveč se gré naravnost, ker skoz njo teče potok. Dozdeva se mi, da ima skoz to jamo cerkniško jezero enega svojih pritokov, in da je ustje pri veliki Karlovci. Nismo mogli jako dalječ po votlini, ker zadelana je bila z bervni, hojami, smudlem itd., katero voda prinese“, — Tako Vicko. (Trstenjak.)

Kar omenja slavni pisatelj o podrti cerkvi sv. Kocijana, naj povem, da ste stali o Valvazorjevem času ondi celo dve, namreč sv. Kocijana in sv. Benedikta. (Glej: Valv. IV. knj. str. 481.) Poslednja je mogla že zdavnej poprej razpasti, ker se, kolikor je meni znano, ne omenja nihče več. Valvazor pa se navedel še obe kot podružnici